

ת"פ 50910/04/19 - מדינת ישראל נגד מחמוד חמדאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 50910-04-19 מדינת ישראל נ' חמדאן

בפני כבוד השופט ארנון איתן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מחמוד חמדאן

הנאשם

גזר דין

כתב האישום:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן ובמסגרת הסדר טעון, בעבירות של הסעת תושב זר השוהה שלא כדין עפ"י סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952 ובעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עפ"י סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. במועד הצגת הסדר הטעון ציינה המאשימה, כי עמדתה בשלב זה הינה למאסר וענישה נלווית, בעוד הסנגור חופשי בטיעוניו לרבות בסוגיית ההרשעה.
2. עפ"י המתואר בכתב האישום המתוקן ביום 27.3.18 עובר לשעה 12:30 הגיע מוהנד צדקה-שוהה בלתי חוקי למחנה הפליטים קלנדיה. בסמוך ולאחר מכן, הגיע הנאשם ברכב מסוג טויוטה נושא לוחית רישוי: 4453574, ואסף את השב"ח לרכבו. בתחילה ישב השב"ח במושב הרכב הקדמי, אך לאחר מכן ובהוראת הנאשם, עבר למושב האחורי בזמן שאשת הנאשם ובנו התינוק עברו להתיישב במושב הקדמי. השב"ח פתח את המושב האחורי, נכנס לתא המטען וסגר אחריו את המושב.
3. בשעה 12:30 הגיע הרכב נהוג ע"י הנאשם למחסום א-זעים אז הורה השוטר אמיר פרהוד מהנאשם לפתוח את תא המטען, שם נמצא השב"ח מסתתר. עבור הנסיעה אמור היה הנאשם לקבל מהשב"ח סך של 200 ₪.

תסקיר שירות המבחן:

4. ביום 25.2.21 הוגש תסקיר שירות המבחן. אביא מתוכנו בתמצית.

5. בתסקיר תואר הנאשם כבן 45 אב ל-4, מתגורר בכפר עקב ועובד אונר"א. אשת הנאשם עובדת עירייה. תואר שהנאשם התגורר בכווית עד התבגרותו. בהמשך שבה המשפחה לישראל. שיבתם ארצה גרמה לקשיים כלכליים וקשיי הסתגלות, עליהם התגבר הנאשם בהמשך. הנאשם סיים לימודי חשבונאות באוניברסיטה ועבד בתחום זה לאורך השנים. הנאשם תיאר קשר קרוב ומיטיב עם הוריו וכך גם עם אחיו. הוא לא שיתף את הוריו אודות ההליך המשפטי מפאת חששו לפגיעה בתדמיתו החיובית בעיניהם.
6. בהתייחסו לעבירה בה הורשע, נטל הנאשם אחריות לביצוע המעשים והביע חרטה וצער ממשיים על ביצועם ועל השלכותיהם. הנאשם תיאר שברקע לביצוע המעשה עמד מצבו הכלכלי הירוד באותה תקופה. לדבריו, הסיע את אבי השב"ח אשר הציע לו להעביר את בנו במחסום בעד תשלום. בשל מצבו הכלכלי הדחוק קיבל הנאשם את ההצעה מבלי ששקל את תוצאת המעשה. הנאשם ציין את הפגיעה שנגרמה לו בשל מעשיו, הן בפן הפלילי והן בפגיעה ביחסיו עם אשתו. הנאשם הביע צער על המעשה וביקש לשוב לקיים אורח חיים נורמטיבי.
7. התרשמות שירות המבחן הייתה מכך שהרקע לביצוע העבירה נעוץ במצבו הכלכלי הדחוק של הנאשם, והתנהלות אימפולסיבית שהתרחשה בשל מצוקה כספית וחוסר יציבות תעסוקתית המובילה לכך שלעיתים הנאשם אינו מסוגל לבחון את השלכות מעשיו. בכך יש משום גורם סיכון להישנות העבירה. מצד שני תוארו בגורמי הסיכון נטילת האחריות לביצוע המעשים, התנהלותו הנורמטיבית התקינה בדרך כלל של הנאשם, הצער והבושה שחש הנאשם מביצוע העבירה והמחיר הזוגי והמשפחתי ששילם בגין ההליך הפלילי המתנהל נגדו, באופן המציב גבול שימנע את הישנות העבירה בעתיד.
8. שירות המבחן ציין שלאור חוסר היציבות התעסוקתית של הנאשם ישנה אפשרות שהרשעתו בדיון של הנאשם תוביל לפגיעה תעסוקתית בו, ומאחר והמדובר בעבירה ראשונה, ביקש לשקול את ביטול ההרשעה.
9. שירות המבחן הוסיף, כי לאור שיתוף הפעולה של הנאשם עמם ישנו מקום להטיל עליו ענישה שיקומית בדרך של צו של"צ בהיקף 150 שעות לצד התחייבות כספית להימנע מביצוע העבירה.

תמצית טיעוני הצדדים:

10. בטיעוניה לעונש ציינה המאשימה שהמדובר בעבירה היוצרת סיכון ביטחוני ממשי, הואיל והשוהים אינם עוברים את המסננת הביטחונית הדרושה. עוד ציינה את הפגיעה החמורה באמון הציבור וכן בגוף בו עובד הנאשם, ארגון זכויות אדם.
11. לטענת המאשימה, אופן ביצוע העבירה, הכנסת השב"ח לתא המטען, מלמדת על תכנון מוקדם, תוך שימוש בבנו ובאשתו של הנאשם במטרה לייצר מצג שמדובר בנסיעה תמימה.
12. הוסף כי מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים הינה החל מ-3 חודשי עבודות שירות. לטענת המאשימה, גם בהתאם להמלצת שירות המבחן, הנאשם אינו עומד בתנאים הנדרשים לביטול הרשעה, זאת מאחר ולא הוכחה פגיעה קונקרטית בעיסוקו. כמו כן לא נגרמו לנאשם נזקים ממשיים בגין העמדתו לדיון, למעט בושה אותה חש מבני משפחתו. בנסיבות אלו עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש

מאסר למשך 9 חודשים, שיכול וירוצה על דרך עבודות השירות לצד ענישה נלווית.

13. הסנגור הפנה לכך שהנאשם נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע העבירות בהזדמנות הראשונה ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. הסנגור התייחס למועד ביצוע העבירה, מועד הגשת כתב האישום, וכן העובדה כי מאז לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים. בנוסף, הפנה לתוכנו של תסקיר שירות המבחן -המלמד על נטילת אחריות, הבעת חרטה באופן המוביל לקבלת המלצת השירות על ביטול ההרשעה.

14. הסנגור ציין כי בניגוד לטענת המאשימה, הנאשם אמנם עובד אונר"א כנהג ואיש תחזוקה, אך הרכב נשוא כתב האישום אינו בבעלותה ועל כן אין לומר כי נגרם נזק תדמיתי לאונר"א. צוין, כי הנזק שייגרם לנאשם ככל ויורשע הינו כלכלי ותעסוקתי. לנאשם תואר ראשון בחשבונאות. אמנם הוא אינו יכול כעת לעבוד בתחום זה מטעמים בירוקרטיים של הארכת תואר, אך במידה ויחפוץ לעשות כן בעתיד, הרשעה יכול ותפגע בכך. צוין, כי בעבר הועסק הנאשם בתחום החשבונאות במשרדים פרטיים ברשות הפלסטינית. הוסף, כי גם במסגרת עבודתו כנהג תיגרם לו פגיעה תעסוקתית ככל ויורשע, שכן ברצונו להשתלב כעובד קבוע במסגרת אונר"א.

15. הסנגור ציין, כי העבירה בוצעה בעת שהנאשם היה מחוסר עבודה וסבל ממצוקה כלכלית. על פיו טעה הנאשם בשיקול הדעת, והוא משלם על כך מחיר כבד עד ליום זה, והדבר אף פגע קשות ביחסיו עם אשתו. עוד טען הסנגור יש להניח שאלמלא נסיבותיו הייחודיות של המקרה התיק היה נסגר, כפי שקורה במקרים דומים אחרים. הסנגור גם הפנה לפסיקת שניתנו על ידי במסגרת נדונו נאשמים לביצוע צווי של"צ בעבירות דומות.

סוגיית ההרשעה:

16. אציין כבר עתה, כי בנסיבות המקרה דנן, אין מקום לאמץ את עמדת ההגנה לביטול ההרשעה. העבירות בהן הורשע הנאשם הינן עבירות חמורות בעלות פוטנציאל ממשי לפגיעה ביטחונית. לביצוען של העבירות קדם תכנון, והנחייה ברורה של הנאשם לשווה הבלתי חוקי כיצד לפעול, זאת במטרה להכשיל את פעולת כוחות הביטחון במחסום. בהתאם לכתב האישום המתוקן, במהלך הנסיעה וטרם הגעתם למחסום -הנאשם מנחה את השב"ח לעבור ממושב הנוסע למושב האחורי ודרכו להיכנס לתא המטען, כאשר בשלב זה אשתו ובנם התינוק עוברים למושב הנוסע. נוסף לכך, העבירה בוצעה בעבור בצע כסף.

17. בנסיבות אלו, ונוכח סוג העבירה, ביטול הרשעה הינו בגדר חריג שבחריגים, השמור למקרים בהם הוכחה פגיעה ממשית בנאשם, נתון שאינו מתקיים בענייננו, שכן בפניי לא הונחה תשתית עובדתית ולו ראשונית להוכחת הנזק שייגרם ככל והנאשם יורשע. אדגיש, כי אף בטעמים עליהם עומד שירות המבחן בתסקירו בהקשר זה, אין די כדי להביא לתוצאה זו.

18. מן האמור עולה, כי במקרה זה ניתן לקבוע כי לא תהא בהרשעה כדי לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם, ואין זה אחד מאותם מקרים מיוחדים הראויים להימנות בין היוצאים מן הכלל אשר בהם תימנע ההרשעה.

מתחם העונש ההולם:

19. בסעיף 40 ב' לחוק העונשין נקבע שהעיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה, נסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.
20. כאמור, הנאשם הורשע בעבירה לפי סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, הקובע כי המסיע ברכב תושב זר השוהה בישראל שלא כדין, דינו - מאסר שנתיים או הקנס הקבוע בסעיף 61א(3) לחוק העונשין. עוד הורשע בהפרעת שוטר.
21. כידוע, עבירות על חוקי הכניסה לישראל פוגעות בריבונותה של מדינת ישראל ובקביעה מי יבואו בשעריה. ראו: ע"פ 617/15 **רשק מונטר נ' מדינת ישראל** (2.4.15). עוד פגע הנאשם בערכים המוגנים של שמירה על הסדר הציבורי, שלטון החוק ורשויות אכיפת החוק, ובעבודתה התקינה של המשטרה.
22. בפסיקה נקבע כי המסיעים, המלינים והמעסיקים את השוהים הבלתי חוקיים, חטאתם עולה משל השוהים הבלתי חוקיים, שכן "חוטאים הם ומחטיאים את הרבים, ומכאן גישת המחוקק שהחמירה עמהם". ראה: רע"פ 3173/09 **מוחמד פראגין נ' מדינת ישראל** (5.5.09).
23. עיון בפסיקה מלמד שמדיניות הענישה המקובלת בעבירה של הסעת שב"ח מגוונת ונעה בין מאסר על תנאי למאסר בפועל למשך מספר חודשים.
 - א. ברע"פ 5094/20 **אשרף זנאדה נ' מדינת ישראל** (30.07.20) אושר גזר דינו של בית משפט השלום אשר העמיד את עונשו של נאשם בעבירת הסעת 2 שב"חים, בעל עבר פלילי קודם, על 60 ימי מאסר בפועל (שכן נמצא שהנאשם אינו כשיר לביצוע עבודות שירות), מע"ת, קנס, פסילת נהיגה ופסילה על תנאי.
 - ב. בת"פ 38784-03-14 **מדינת ישראל נ' שאדי אבו אלהווא** (14.12.14) סקר כב' בית המשפט המחוזי בירושלים את מדיניות הענישה בגין עבירת הסעת שב"ח וניכר כי טווח הענישה נע בין חודשיים לארבעה חודשי מאסר בפועל ככל והמדובר בעבירה בודדת.
 - ג. בת"פ 42848-01-15 **מדינת ישראל נ' זהיד חרובי** (1.6.13), במקרה של אדם מבוגר שהסיע קרובת משפחה, נגזרו על הנאשם 30 ימי מאסר בפועל, אשר רוצו בעבודות שירות, 6 חודשי מע"ת, פסילה וקנס.
 - ד. בת"פ 436-06-15 **מדינת ישראל נ' אסמעיל אבו גודה** (29.6.16) נקבע שבגין עבירת הסעת שב"ח, ללא עבירות נלוות, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לארבעה חודשי מאסר בפועל. עוד נקבע שעל דרך הכלל יש להשית בגין עבירה זו עונש מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות ורק במקרים חריגים ומיוחדים ניתן להסתפק במאסר על תנאי.

ה. בת"פ 60312-01-13 **מדינת ישראל נ' אברהם אבו סבית** (9.03.15) נגזרו על נאשם שהורשע בהסעת שב"ח בשני אירועים נפרדים 6 חודשי מאסר שירוצה בעבודות שירות וענישה נלווית ונדחתה המלצת שירות המבחן לפטור את הנאשם בעבודות של"צ.

24. באשר לעבירת הפרעת שוטר, עיון בפסיקה מלמד כי מתחם הענישה, כאשר עבירה זו עומדת לבדה, הינו בטווח הנע בין מאסר מותנה והתחייבות ועד לתקופת מאסר קצרה. ראו: רע"פ 5023/18 **עוקבה בדיר נ' מדינת ישראל** (28.06.18); רע"פ 5561/19 **כאמלה נקלה נ' מדינת ישראל** (29.08.19).

25. עם זאת, כאשר מתלוות לעבירה עבירות נוספות, המסכנות את חיי השוטרים, אזי מוטלים עונשי מאסר משמעותיים יותר. כך לדוגמה: רע"פ 7869/19 **נאטי נ' מדינת ישראל** (23.12.19).

26. בעת קביעת מתחם הענישה ההולם את האירוע שלפני יש להתחשב בשיקולים שיש בהם להשפיע על קביעת מתחם העונש, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין, ביניהם: התכנון שקדם לביצוע העבירה; חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה; הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; הנזק שנגרם מביצוע העבירה; הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה; יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו.

27. במקרה שלפני יש להתחשב מחד בכך שלאירוע קדם תכנון כאמור, וכן שהנאשם נטל תמורה בעד המעשה. מצד שני, יש להתחשב בכך שלא נגרם נזק ממשי ממעשי הנאשם, שכן ניסיון העבירה לא צלח, והנאשם נעצר טרם השלמת המעשה. עוד יש להתחשב בכך שהמניע לביצוע העבירה היה מצוקה כספית. בהקשר לטיעוני המאשימה, בדבר היותו הנאשם עובד של אונר"א, אעיר, כי כתב האישום אינו מציין כי הנאשם עשה שימוש ברכב שבבעלותו, או לחילופין- באישור מעבר מטעמה, כך שעניין זה אינו יכול להשליך על המקרה שלפני.

28. לאור האמור אני קובע שמתחם העונש הינו החל ממאסר מותנה, התחייבות וקנס בצדו האחד של המתרס ועד למספר חודשי מאסר לצד ענישה נלווית.

העונש המתאים לנאשם:

29. בגזירת העונש המתאים לנאשם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק העונשין). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

א. הנאשם בן 45 אב ל-4 ילדים, מתפקד באופן נורמטיבי ונעדר עבר פלילי. מאז האירוע חלפו למעלה משלוש וחצי שנים, ומאז לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים.

ב. הנאשם נטל אחריות מלאה לביצוע המעשים, הביע חרטה משמעותית על ביצועם. הנאשם אינו בעל תפיסות עברייניות והוא חי בחברה המוקיעה מעשים פליליים מעין אלה שעבר (ראה תגובת אשת הנאשם למעשה וחששו לשתף את בני משפחתו בהליכים המתנהלים נגדו). הנאשם עצמו חש בושה וצער מעצם ביצוע המעשה באופן שימנע את הישנותו בעתיד.

ג. העבירה נעברה בעת שהנאשם סבל ממצוקה כספית ובכך היה המניע לביצוע העבירה. כעת, משמצא עבודה מסודרת ממילא פוחת פוטנציאל הסיכון להישנות העבירה.

ד. התרשמות שירות המבחן היא משיתוף פעולה מצד הנאשם ומכך שמעשיו אינם נובעים מדפוס עברייני קבוע.

30. בנסיבות האמורות אני סבור שהטלת עונש מאסר על הנאשם, אף בדרך של עבודות שירות, יכול ויוביל לפגיעה כלכלית ותעסוקתית בו, זאת אף נוכח עמדת שירות המבחן להטלת ענישה מרוככת לרבות עמדתם בהקשר זה ביחס לסוגיית ההרשעה. בנסיבות אלו החלטתי להסתפק בהטלת ענישה בדמות צו של"צ, אם כי בהיקף נרחב מזה שהומלץ בתסקיר, וענישה נלווית כפי שיפורט להלן:

א. צו שירות לתועלת הציבור בהיקף 250 שעות בפיקוח שירות המבחן. שירות המבחן יגיש את תוכנית השל"צ לאישור בית המשפט בתוך 60 ימים.

ב. התחייבות בסך 5,000 ₪ לבל יעבור הנאשם עבירות דומות במהלך 3 השנים הבאות.

ג. קנס בסך 1000 ₪ אשר ישולם עד ליום 29.12.2021.

ד. מאסר למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

31. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, א' חשוון תשפ"ב, 07 אוקטובר 2021, בנוכחות המאשימה הנאשם ובא כוחו.